

L. Sapiegos g. 15 archeologijos žvalgymai

Įvadas

2007 m. balandžio – rugsėjo mėn. Lietuvos istorijos instituto Miestų tyrimo skyriaus archeologės J. Ramanauskienė ir I. Vosyliūtė vykdė archeologijos žvalgymus Vilniuje, Antakalnio priemiestyje, Sapiegų rūmų teritorijoje, Sapiegos g. 15. Šioje vietoje buvo vykdomi žemės kasimo darbai, susiję su esamo pastato ir aplinkinės jo teritorijos rekonstrukcija. Darbus užsakė UAB „Kortas“.

Archeologijos žvalgymai buvo atliekami visu perimetru aplink pastatą Nr. 15 ir plote priešais šio namo R fasadą (žr. situacijos planą). Bendras kastų tranšėjų ilgis – 199 m, plotis – 0,7-4,5, gylis – iki 2,8 m. Žvalgymų tikslas – išaiškinti kultūrinio sluoksnio storį, chronologiją ir stratigrafiją, lokalizuoti buvusias statinių liekanas bei grindinių fragmentus, surinkti archeologinius radinius.

Fotofiksaciją ir kitus lauko darbus vykdė archeologės J. Ramanauskienė ir I. Vosyliūtė. Statinių liekanos buvo tiriamos dalyvaujant architektui E. Purliui.

Istorinių tyrimų duomenys

Sapiegos – galinga LDK didikų giminė – turėjo daugybę dvarų Žemaitijoje, Polocko, Vitebsko, Minsko srityse. Didžiausi Sapiegų rūmai buvo Ružanuose, dabartinėje Gudijos teritorijoje¹.

Sapiegų rūmai Vilniuje yra Antakalnio priemiestyje. Antakalnis, anot V. Drėmos, susiformavo XV a. Pro jį ėjo kelias į Nemenčinę ir toliau į šiaurę. Priemiestis išsidėstęs ant plačios Neries upės terasos, lygiagrečiai su Neries kairiuoju krantu ir tęsiasi apie penkis kilometrus nuo Vilnelės žiočių iki didžiojo kunigaikščio rezidencijos Viršupyje². Atokiau nuo pilies esanti priemiesčio dalis buvo retai užstatyta (daugiausia – didikių rezidencijomis ir pagalbinais pastatais). Pietvakarinėje dalyje valdas turėjo įvairios socialinės padėties asmenys, pradedant tarnais, baigiant kunigaikščiais. Vietovė, būdama gana arti miesto ir pasižyminti gražia gamta, jau nuo seno tapo didikų ir žymiųjų valstybės veikėjų pamėgta užmiesčio rezidencijų vieta³.

Dešinėje Antakalnio gatvės pusėje tęsiasi buvusio Sapiegų dvaro parko tvoros. Sapiegų rūmai ir parkas – vienintelis Lietuvoje brandžiojo baroko rūmų ansamblis, išlaikęs pagrindinius teritorijos kontūrus ir visus svarbiausius kompozicijos elementus: rūmus supa erdvus kiemas, išliko didumą rūmų kiemą ir parką juosusių mūro sienų; treji iš penkių vartų. Nepaisant XIX – XX a. statybų, iki šiol jaučiamas baroko laikotarpiu suformuotas vizualinis ir kompozicinis Sapiegų rūmų ryšys su trinitorių, karmelitų augustinų vienuolyno ansambliais, su Šv. Petro ir Povilo bažnyčia⁴.

Išlikusį iki mūsų dienų reprezentacinį rūmų ir parko kompleksą Sapiegos pradėjo kurti 17 pabaigoje. Kaip rodo istoriniai šaltiniai kartu su rūmais buvo kuriamas ir parkas. Erekcinėje lentoje, kurią mini daugelis 19 a. – 20 a. pradžios Vilnius istorijos tyrinėtojų, buvo įrašyti 1691 metai. Ši data rodo, kad tais metais didysis LDK etmonas ir Vilniaus vaivada Kazimieras Jonas Sapiega jau džiaugėsi naujuoju rūmu. Prie jo buvo ir parkas, kurio formavimas turėjo užimti ilgesnį laikotarpį, tačiau teritorijos ribos jau turėjo būti nustatytos. Taigi, 17 a. paskutiniame dešimtmetyje Sapiegų jurisdikijoje Antakalnyje jau buvo rūmai ir prieš juos išsidėstęs parkas. Ūkinis rūmų kiemas buvo į Š nuo pagrindinio. Ši teritorija dabar labiausiai užstatyta – vietoj vienaukščių arklidžių, ratinių, daržinių ir kitų ūkinės paskirties statinių stūkso daugiaaukščiai namai. Ūkinio kiemo ribas dabar jau sunku nustatyti, kasinėjimų metu aptiktas tik rūmų virtuvės kontūras. Jis buvo prie

¹ Purlys E., 2006, p. 24

² Drėma V., 1991, p. 341

³ Bražėnaitė D., 1998, p. 34

⁴ Purlys E., 2006, p. 22

šiaurinės rūmų kiemo sienos, šalia šiaurinių vartų⁵.

Seniausias komplekso planas yra iš 18 a. pradžios taip vadinamame Vilniaus m. G. Fiurstenhofo plane (pav. 1). Pastarasis, remiantis paskutiniaisiais tyrimų rezultatais, datuojamas ne vėliau kaip 1737 m.⁶. Šis planas kartu su 1718 m. inventoriumi⁷ parodo gana išsamų to meto vaizdą, kuris tiesiogiai dar gali būti siejamas su viso komplekso fundatoriumi J. K. Sapiega.

1. Ištrauka iš G. Fiurstenhofo Vilniaus m. plano. 18 a. pradžia

18 a. pradžioje Sapiegų jurizdikoje stovėjo mūriniai 2-ų aukštų reprezentaciniai baroko architektūros rūmai, aplink kuriuos buvo suformuotas stačiakampis kiemas, aptvertas mūrine tvora. Patys rūmai stovi lyg ir truputį įstrižai kiemo. Iš šio kiemo buvo treji vartai: „Rūmų vartai“, kurie vedė į parką, įvažiavimo vartai, kurie jungė jurizdiką su keliu, vedančiu į miestą (dab. Sapiegos g.) bei paprasti vartai į ūkinį kiemą, išsidėsčiusį į šiaurę nuo rūmų ir parko. Kompoziciškai vienoje ašyje su rūmų kiemu pavaizduotas parkas, taip pat aptvertas tvora nuo vienuolyno ir Antakalnio kelio pusės. Parką juosiančioje tvoroje buvo dar dveji vartai. Vieni iš jų toje pačioje ašyje kaip ir „rūmų vartai“ vedė į Antakalnio ar Viršupio kelią, antri - į bažnyčią ir vienuolyną. Pietinėje parko pusėje tvoros nebuvo, jis susiliejo su rūmų daržu, kuris toliau į pietus perėjo į pievą ar lauką. Pastarąjį riboję natūraliai susiformavę lauko keliai (dab. Antakalnio ir Sapiegos gatvės). Prie parko

⁵ Purlys E., 2006, p. 24

⁶ J. Liguz (Kwidzyn). Plan Wilna Georga Maxa von Furstenhoffa jako zrodlo historiczne. Kartografia wojskowa krajow strefy baltyckiej XVI-XX w. Torun 1996.

⁷ LVIA, f. SA, b. 11704

tvoros, šiaurės vakarų kampe stovėjo oranžerija (*figarnia*) ir sodininko namelis. Šiaurinėje pusėje jau stovėjo vienuolynas ir bažnyčia, tiesa, vienuolyno buvo pastatyta dar tik du korpusai. Jo teritorija taip pat buvo aptverta tvora, kieme stovėjo nedideli ūkiniai statiniai ir augo daržas. Už barokinio parko tvoros prie Antakalnio kelio buvo dar du sklypai su statiniais. Svarbi visos rezidencijos sudėtinė dalis buvo už rūmų esantys šaltiniai, kur buvo įrengti du tvenkiniai, iš kurių vamzdžiais tekėjo vanduo į rūmus ir parką, taip pat ir fontanus.

Taigi, baroko laikotarpiu arba Sapiegų rezidencijos bei rūmų ir parko klestėjimo metu (17 -18 a.) nagrinėjamoje teritorijoje galime įvardinti šias sudėtines rezidencijos dalis: rūmai su uždaru kiemu, aptvertu iš trijų pusių mūrine tvora su trejais vartais, barokinis parkas su dvejais vartais, besijungiantis su daržu ir pieva pietuose, šiaurinėje pusėje ūkinis kiemas, kurį formavo tvora ir ūkiniai statiniai - arklidės, vežiminė, karietinės, svirnas, bravoras, kepykla ir kt, bei trinitorių vienuolynas su Viešpaties Jėzaus bažnyčia. Tarp parko ir vienuolyno buvo kelias, jungiantis ūkinį kiemą, parką ir vienuolyną su Antakalnio arba Viršupio kelio. Prie šio kelio buvo suformuoti dar du sklypai, apstatyti nedideliais statiniais. Prie šio barokinio komplekso reikėtų priskirti tada stovėjusi kafehauzą bei šaltinius su tvenkiniais ir vamzdynu, aprūpinusiu šią rezidenciją vandeniu.

Iš šio laikotarpio išliko rūmai (iš dalies pakeisti), dalis rūmų kiemo ir parko tvorų, įvažiavimo vartai iš Sapiegos g., parko vartai iš Antakalnio gatvės, barokinio parko vieta, sodininko namelis, trinitorių vienuolynas ir Viešpaties Jėzaus bažnyčia.

1794 m. sukilimo ir jo malšinimo metu Sapiegų rezidencijoje buvo apsistoję rusų kariuomenė. Labai nukentėjo ne tik rūmai, bet ir kiti statiniai, o taip pat ir parkas. Buvo sunaikinti gėlynai, dekoratyviniai elementai, apgriautos tvoros ir pan. 1797 m. tuometiniai Aleksandro Sapiegos įpėdiniai pardavė visą turtą Juozui ir Liudvikai Kossakovskiams, 1806 m. visą Antakalnio jurisdiką nusiperka valstybės patarėjas Vaitiekus Puslovskis, kuris 1808 m. pagrindinę jos dalį pardavė Vilniaus miestui⁸. Tada buvo parduota miestui centrinė buvusios Sapiegų rezidencijos dalis su rūmais ir parku. V. Puslovskiui liko už parko ir rūmų kiemų esanti žemė, kuri vėliau buvo išparceliuota ir įjungta į miesto urbanistinę struktūrą. 1809 m. rūmuose buvo nutarta atidaryti karo ligoninę, kuri buvo atidaryta 1829 m. Nuo tada nagrinėjama teritorija, išskyrus trinitorių vienuolyną, perėjo karinio komisariato žinion.

Nuo 19 a. pradžios prasidėjo buvusios rezidencijos nykimo procesas. Kaip rašė A. H. Kirkoras, iš rūmų tempė visi ir viską ką tik galėjo. Labai didelius nuostolius atnešė 1812 m. karas, prancūzų armija buvo užėmusi ne tik Sapiegų rezidenciją, bet ir trinitorių vienuolyną bei bažnyčią. Tada prancūzų armija rūmų patalpas naudojo ligoninės tikslams. Per 1812 m. įvykius trinitorių

⁸ LVIA, f. 938, ap. 2, b. 1204

vienuolynas nukentėjo labiausiai už kitus Vilniaus mieste. Įsibrovę vokiečių kavalerijos kareiviai išvogė biblioteką, sudaužė krosnis, sunaikino duris, langus, grindis, išardė ir sudegino tvorą, išnešė visas maisto atsargas, o mokykloje liko tik mūrinės sienos. Ligoninė vienuolyne buvo panaikinta tik 1816 m.⁹

19 a. pradžioje buvusią Sapiegų valdą pradėjo jau pradėjo supti miestiečių sklypai. Nors ir nesutvarkyta Antakalnio gatvė jau turėjo gana smulkią ir tankią posesijinę struktūrą. V. Puslovskio sklypai pradėjo supti ir buvusį parką. Tarp jo ir vienuolyno buvo suformuoti 4 sklypai ir Trinitorių gatvė, jungusi Antakalnio ir dabartinę Sapiegos gatves. Tačiau buvęs reprezentacinės valdos branduolys su rūmais, jo kiemu, parku ir tvenkiniu išsilaikė. 1808 m. plane, kurio kopija 1901 m. padarė Vilniaus m. matininkas G. Velikorodovas, labai gražiai užfiksuota buvusios Sapiegų rezidencijos padėtis prieš įsikuriant joje karinei ligoninei (pav. 4).

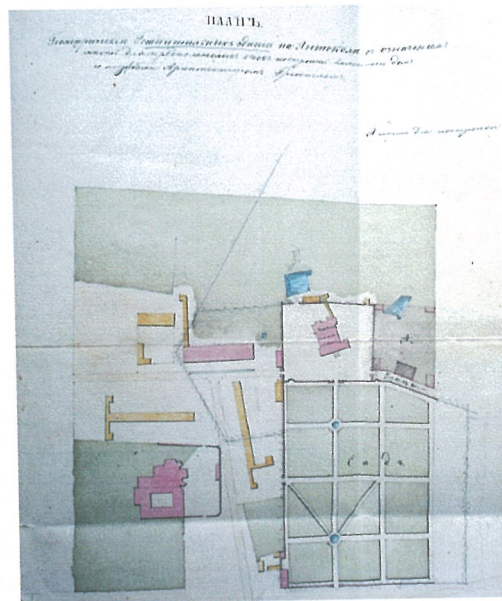
2. Ištrauka iš 1808 m. Vilniaus miesto plano.

Stačiakampiame kieme truputį įstrižai stovi buvę rūmai, prieš juos vartai su tvora į parką, apsuptą tvora iš trijų pusių, pietinė jo dalis už reguliaraus išplanavimo susilieja su pieva ar lauku, iš Antakalnio gatvės pusės stovi buvę centriniai parko vartai, už tvoros, kampe - buvęs sodininko namelis. Šiaurinėje parko tvoroje parodyti vartai ir kelias į bažnyčią, kurios šventorius atitvertas tvora ir sudaro uždara kiemą prieš bažnyčią ir vienuolyną. Prie šventoriaus tvoros stovi nedidelis mūrinis pastatas – vienuolyno mokykla. Už rūmų kiemo užrašyta Senatoriaus gatvė, tačiau jo trasa nereguluota. Už rūmų kiemo tvoros stovi nedidelis, iš Sapiegų laikų likęs mūrinis statinys, o toliau už jo, 18 a. pabaigos planuose jau parodytas didelis mūrinis pastatas, stovintis šonu

⁹ VUB, RS, A-2467

į Senatorių gatvę. Nagrinėjama vietovė 19 a. pradžioje išlaikė buvusias pagrindines barokinės rezidencijos išplanavimo dalis.

Sprendžiant iš 1840 m. parengtų karinės ligoninės planų, ligoninės tikslams buvo pritaikyti esami statiniai ir pastyti nedideli laikino pobūdžio mediniai statiniai, kurie vėlesniuose brėžiniuose įvardinami kaip „vasariniai“ (*letnije*) bei ligoninės reikmėms būtini pastatai kaip pirtis, skalbykla, virtuvė ir pan. (pav. 3).

3. 1840 m. geometrinis planas su numatomu statyti pastato vieta.

Buvusio Sapiegų valdos užstatymo esminiai pasikeitimai prasidėjo 19 a. 5 dešimtmetyje. Įsitvirtinant carinės Rusijos administracijai bei stiprinant jėgos struktūras, ypač po 1831 m. sukilimo, padidėjo kariuomenės pajėgos dislokuotos Vilniuje. Atsirado poreikis plėsti ne tik kareivines, bet ir kitas struktūras, taip pat ir karinę ligoninę. Jeigu pirmaisiais dešimtmečiais ligoninės paskirčiai buvo pritaikomi esami pastatai, tai nuo 1843 m. imta projektuoti ir statyti naujus statinius buvusioje Sapiegų valdoje.

1843 m. buvo parengti ligoninės pertvarkymo projektai. Ant brėžinių yra architekto Farafontjevo parašai. Vykdam šiuos projektus, ligoninė buvo uždaryta. Pagal šiuos projektus buvo rekonstruotas barokinis rūmų pastatas. Užstatytas trečias aukštas, pakeistas išplanavimas, pritaikant patalpas išaugusiems ligoninės poreikiams. Iš dalies buvo pakeistas vieno aukšto mūrinis fligelis, stovėjęs nuo 18 a. pabaigos, taip pat pastatytas naujas, 3-jų aukštų ligoninės pastatas priešais senąjį fligelį. Pastarąjį nauja tvora turėjo sujungti su nauju dviejų aukštų statiniu, skirtu skalbyklai su

džiovykla¹⁰. Suprojektuotos naujos tvoros, kurios turėjo naujai padalinti buvusį rūmų kiemą (pav. 4). Bendrame situaciniame plane, patvirtintame 1843 m. parodyti visi aukščiau išvardinti seni ir nauji statiniai bei reguliarius ligoninės parkas. 1843 m. projektai buvo įgyvendinti ir ligoninė vėl pradėjo veikti 1848 m.

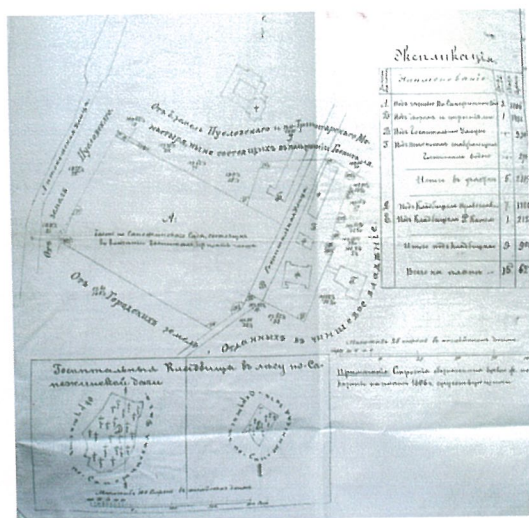

4. Bendras 1843 m. esamų ir projektuojamų pastatų planas.

1875 m. perspektyviniame Vilniaus miesto plane nagrinėjama teritorija buvo sudalinta į taisyklingus kvartalus. Į atskirus kvartalus išskirti parkas, buvęs vienuolynas ir rūmai¹¹. 19 a. pabaigoje Nagrinėjamoje teritorijoje šeiminkavo Karinė ligoninė. Dėl žemės priklausomybės ir toliau vyko ginčai su Vilniaus miesto valdyba, kuri nuolat aiškino, kad karinė žinyba užėmė šią teritoriją be miesto sutikimo. 1878 m. Vilniaus miesto valdybos nurodymu vėl buvo sudaryta karinės ligoninės planas, kuriame parodytos ribos teritorijos, kuri priklausė miestui ir buvo užimta karinės ligoninės (pav. 5). Plane pažymėti pastatai, stovėję 1808 m. bei parodyta nauja Ligoninės gatvė, kuri jau prasideda nuo buvusio rūmų kiemo įvažiavimo vartų (dab. Sapiegos g.). Tuo metu dar egzistavo šaltinis, aprūpinantis kompleksą vandeniu. Centrinėje buvusios rezidencijos dalyje naujų pastatų per tą laiką pastatyta nebuvo. Greičiausiai didesnis dėmesys buvo skiriamas ligoninės infrastruktūros gerinimui. Užstatymas plėtėsi šiaurinėje teritorijos dalyje, už buvusio vienuolyno sklypo.

¹⁰ Ten pat, b. 547, 550, , 553, 555.

¹¹ LVIA, f. 378,

5. Buv. Sapiėgų valdos dalis 1878 m., kurioje įsikūrusi karinė ligoninė ir žemės priklauso miestui.

Tiksliai 20 a. pradžios padėtį rodo 1901 m. situacinis planas¹² (pav. 6). Šį planą iš natūros Vilniaus gubernijos valdybos potvarkiu sudarė matininkas Trunevas. Užrašuose ant plano vėl randame teiginius, kad žemė priklauso miestui, kuris tik leido naudotis ligoninei žeme, bet neatidavė jos nuosavybėn. Lyginant šį planą su dabartine situacija galime teigti, kad iki 1901 m. nagrinėjamoje teritorijoje iš esmės buvo suformuotas dabartinis užstatymas. 1901 m. plane nėra vieno ligoninės korpuso kampe prie Antakalnio ir Sapiėgų gatvių, kai kurių pastatų planas neatitinka šiandieninės situacijos (garažai rūmų kieme) ir pan.

6. 1901 m. karinės inžinerinės žinybos sklypas su buv. trinitorių vienuolyno ir Viešpaties Jėzaus bažnyčios statiniais.

Nagrinėjamos teritorijos situacija iš esmės nepasikeitė iki Antrojo pasaulinio karo. Pastatų išsidėstymas, jų funkcija išliko ta pati, liko neužstatyta ir centrinė istorinio parko dalis prieš buvusius rūmus.

¹² LVIA, f. 526, f. 3, b. 2724

Archeologinių tyrimų duomenys

L. Sapiegos g. 15 sklypas, kuriame buvo atlikti archeologijos žvalgymai, jau buvo žvalgytas praeitais, 2006 m., (archeologai *T. Poška ir L. Girlevičius*)¹³. Jų metu žvalgytas 190 m² plotas, nebuvo rasta jokių vertingų archeologinių radinių. Nustatyta, jog esamas pastatas statytas XIX a., jis buvo ūkinės paskirties, jo statybos metu buvo suardytos anksčiau buvę mūrinės konstrukcijos. Žvalgymų metu pagal aptiktas mūrinių konstrukcijų liekanas nustatytas XVI a. datuotinių laiptų statinio greta Sapiegų dvaro parko konstrukcija (prie parko R vartų). Buvo atkastios 4x3,3 m dydžio Š laiptinės liekanos ir apie 2,9x3,3 m dydžio P laiptinės liekanos. Plytos, iš kurių mūrytos ankstyvojo laiptų statinio dalys, yra degto molio, rudos spalvos, 31-33x15-16x6,5 cm dydžio, rištos tvirtu kalkių skiediniu, mūrytos gotikiniu būdu. Laiptinė buvo vienalaikė su parką iš R pusės juosusia tvora. Parko ŠV dalyje aptikta anksčiau čia stovėjusio mūrinio pastato liekanų, tačiau dėl tyrinėjimų fragmentiškumo nebuvo nustatyta, koks tai buvo statinys. Ankstyviausias griuvenų ir degėsių horizontas preliminariai datuotas XVI a.

Aplinkinė L. Sapiegos g. teritorija tyrinėta mažai, joje archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio nebuvo rasta:

2002 m. archeologas *K. Katalynas* vykdė žvalgomuosius archeologijos tyrimus L. Sapiegos g. Nr. 4 pastato viduje bei šalia jo¹⁴. Buvo iškasti septyni archeologiniai šurfai; tyrinėtas 26,4 m² dydžio plotas. Tyrėjas nustatė, kad pastato centrinėje dalyje esantys rūšiai užversti gruntu ir veikiausiai niekada nebuvo naudojami. O teritorijoje į P nuo tyrinėto pastato (šurfai Nr. 3 ir Nr. 7) buvo aptikta XIX a. datuojamo akmenų grindinio liekanos bei XIX a. datuotinių plokštinių koklių fragmentų. Anot autoriaus, sluoksniai susiformavo XIX a. pastato rekonstrukcijos metu (LII 1 – 3938).

2005 m. archeologas *K. Katalynas* vykdė archeologijos žvalgymus L. Sapiegos g. Nr. 4 žemės kasimo darbų metu, apie 3100 m² plote¹⁵. Žvalgymų metu neaptikta nei kultūrinio sluoksnio, nei radinių. Fiksuotas gatvės įrengimo ir komunikacijų tiesimo metu permaišytas natūralus gruntas – smėlingas žvyras. Pastatas yra netoliese XVII – XVIII a. statytų Trinitorių vienuolyno ir Viešpaties Jėzaus bažnyčios.

¹³ Poška T., Girlevičius L. Sapiegų dvaro parkas ir sklypas L. Sapiegos g. 15 Vilniuje // Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2006 metais. Vilnius: 2006

¹⁴ Katalynas K. 2002 m. Vilniuje, L. Sapiegos g. Nr. 4 vykdytų žvalgomųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Vilnius: 2002, LIIR, F. 1. b. 3938

¹⁵ Katalynas K. 2005 m. archeologinių žvalgymų Vilniuje, L. Sapiegos g. ataskaita. Vilnius: 2006, LIIR, F. 1. b. 4496

Archeologijos žvalgymų eiga

Teritorijos situacija

Archeologijos žvalgymai buvo vykdomi Vilniaus Antakalnio priemiestyje, kuris yra į Š nuo Vilniaus senamiesčio, R Neries upės pusėje. L. Sapiegos. g 15 sklypas buvo XVII a. pradėto statyti Sapiegų dvaro teritorijos dalis, kuri su jai priklausiusiu parku dabar išsidėsčiusi R Antakalnio gatvės pusėje.

Sapiegos g. sklype Nr. 15 buvo kastos tranšėjos nuotėkų kanalizacijoms tiesti. 4 tranšėjos buvo išplanuotos kieme, visu perimetru aplink pastatą Nr. 15. Taip pat 3 tranšėjos buvo kastos priešais namo Nr. 15 R fasadą (žr. situacijos planą).

Archeologijos žvalgymų metu buvo fiksuoti trijų mūrų fragmentai (žr. brėž. Nr. 1, 4, 6; nuotr. Nr. 11, 13 – 15, 17 – 21, 24 – 38, 56 – 67, 79 – 80). Mūro Nr. 1 fragmentai buvo fiksuoti kasant tranšėją Nr. 2. Žvalgymų eigoje, buvo nuspręsta atidengti visą mūro paviršių. Mūras Nr. 2 buvo fiksuotas priešais namo R fasadą esančio kiemo Š dalyje. Manoma, kad čia atidengtas mūras – tai rūmų teritoriją juosusios tvoros fragmentas. Mūras Nr. 3 atidengtas lyginant žemės paviršių priešais Sapiegų rūmų pastato šiaurinę sieną.

Tranšėja Nr. 1

(žr. brėž. Nr.1; nuotr. Nr. 1 – 6)

Tranšėja Nr. 1 buvo kasama priešais namo Š fasadą, V – R kryptimi. Jos ilgis – 38 m, plotis 1 – 1,5 m, įsigilinta nuo 1,8 iki 2 m gylio. Pirmi 17 tranšėjos metrų tęsėsi palei namo sieną, o toliau tranšėja pakreipta apie 45° kampu ir tęsėsi iki namo ŠR kampo.

Pirmoje tranšėjos atkarpoje fiksuotas permaišytas, supiltinio pobūdžio kultūrinis sluoksnis. Apie 7 – 10 cm nuo kasto žemės paviršiaus buvo tamsiai pilkos spalvos žemės horizontas (H1), po kuriuo fiksuotas XX a. permaišytas pilkos spalvos smėlio, smulkių griuvenų, akmenukų ir raudonų plytų nuolaužėlių, horizontas (H2). Po juo ištiesai tęsėsi permaišytas pilko smėlio, rudos spalvos žemės ir smulkių bei pavienių stambių griuvenų horizontas (H3). Apie 7 m į R nuo tranšėjos pradžios buvo fiksuotas mūras (H4). Tai XX a. įrengto kolektoriaus fragmentas. Tranšėjoje fiksuotas fragmentas atkastas apie 40 cm nuo žemės paviršiaus. Jo aukštis 67 cm; plotis 90 – 130 cm. Mūrytas jis iš geltonos spalvos plytų, kurių matmenys tokie: 25x12x9; 24,5x12x9; 25x12x8x5

cm. Toliau kastoje tranšėjos dalyje nuo kasto žemės paviršiau fiksuotas apie 6 cm storio pilkos spalvos žemės horizontas (H1), po kuriuo buvo permaišytas pilkos spalvos žemės su rusvos spalvos smėliu ir pavienėmis smulkiomis griuvenomis horizontas (H2). Šio horizonto storis iki 15 cm. Po juo, iki kasto gylio fiksuotas šviesiai rudos spalvos smėlis (H3). Įžemis ir vertingas kultūrinio sluoksnio horizontas šios tranšėjos vietoje pasiektas nebuvo. Radinių nerasta.

Tranšėja Nr. 2

(žr. brėž. Nr. 1, 3, 4; nuotr. 7 – 26)

Tranšėja Nr. 2 buvo kasta priešais namo V fasadą P – Š kryptimi. Nuo ŠV namo kampo ji nutolusi 4 m atstumu. Šios tranšėjos ilgis 42 m, plotis 0,7 – 1,2 m, įsigilinta iki 2,4 m gylio. Grafiškai buvo vaizduota 11,4 m ilgio tranšėjos R sienelės atkarpa.

Apie 30 m ilgio (P – Š kryptimi) kastos tranšėjos atkarpoje vertingas kultūrinis sluoksnis nebuvo fiksuotas. Čia po 5 – 7 cm pilkos po velėninės žemės horizontu fiksuotas pilkos spalvos žemės, rudo smėlio ir smulkių bei pavienių stambių griuvenų horizontas (H1). Tik apie 15 m atstumu į Š nuo tranšėjos pradžios buvo fiksuotas XX a. įrengto kolektoriaus fragmentas. Kolektorius orientuotas R – V kryptimi. Jo viršus fiksuotas apie Ha 115,09 m aukštyje. Kolektoriaus plotis 80 cm. Nuo kolektoriaus mūro viršaus atsikasta buvo apie 120 cm. Kolektorius mūrytas iš gelsvai rusvos spalvos plytų, kurių matmenys tokie: 6,8x14,5x26; 7x15x25,5; 6,5x14,5x25,8 cm.

Mūras Nr. 1 (žr. brėž. Nr. 1, 4; nuotr. Nr. 11, 13 – 15, 17 – 21, 24 – 38). Toliau kasant apie 31 atstumu nuo tranšėjos pradžios, apie Ha 115,08 m aukštyje, buvo atkastas mūras iš plytų, rištų biriu kalkių skiediniu (**Mūras Nr. 1; H7**). Todėl toliau buvo nuspręsta kasti rankiniu būdu. Atsivalius, tranšėjoje buvo fiksuotas 140 cm ilgio ir 120 cm pločio mūro fragmentas, mūrytas iš rudai raudonos spalvos plytų, kurių matmenys tokie: 6,8x14,5x26; 9x15x27; 6,5x14,7x26,5 cm. Kasant į gylį šio mūro fragmento apačia buvo pasiekta apie Ha 113,70 m aukštyje. Mūrytas jis buvo ant įžemio – šviesiai rudos spalvos smėlio. Atsikasus paaiškėjo jog tai arkinio, XVII – XVIII a. pamato fragmentas.

Toliau kasant rankomis buvo nukastas apie 75 – 90 cm storio permaišytas supiltinio pobūdžio kultūrinis sluoksnis, kurį sudarė pilkos spalvos žemė, rudos spalvos smėlis, akmenukai, pavienės stambios bei smulkios griuvenos. Apie 85 cm atstumu į Š nuo minėto mūro, apie 114,55 m aukštyje buvo fiksuotas dar vieno mūro fragmentas. (**Mūras Nr. 1; H7**). Jį atsivalius, tranšėjoje fiksuotas jo ilgi apie 250 cm, o plotis – 110 cm. Mūrytas šis mūras iš tokio pat dydžio plytų kaip ir prieš tai

aprašytasis, rištas moliu. Atsikasto mūro fragmento aukštis nuo 40 iki 86 cm. Mūro dugnas ir įžemis nepasiektas.

Toliau nukasinėjant permaišytą pilkos žemės su smulkiomis griuvenomis, šviesiai rudos spalvos smėlio su smulkių griuvenų bei tamsiai pilkos palvos žemės ir stambių griuvenų, kultūrinio sluoksnio horizontus, apie 2,36 cm atstumu į Š nuo aprašyto mūro, apie Ha 114,90 m aukštyje fiksuotas dar vieno, labai sunykusio mūro fragmentas (**Mūras Nr. 1; H7**). Jį atsivalius tranšėjoje fiksuotas jo ilgis apie 2,05 m, o plotis – 90 cm. Kasant į gylį šio mūro fragmento apačia pasiekta apie Ha. 113,45 m aukštyje. Fiksuoto mūro aukštis 90 – 130 cm.

Archeologijos žvalgymų eigoje nuspręsta tranšėjoje Nr. 2 fiksuotus mūro fragmentus atidengti pilnai. Tuo būdu jie pilnai buvo atidengti nukasus iki 80 cm storio permaišytos struktūros kultūrinio sluoksnio horizontus (H1, H2, H9, H11, H13). Buvo surastos ir paviršiumi atkastos Š, P bei V pastato sienų išlikę dalys (žr. brėž. Nr. 4). Š sienos ilgis – 7, plotis – 0,60-0,80 m; P sienos ilgis – 8,8 m, plotis – 0,60-0,70 m, V sienos ilgis – 6,40 m, plotis – 0,60-0,70 m. Jos mūrytos iš 6,8x14,5x26; 9x15x27; 6,5x14,7x26,5 cm dydžio plytų, rištos buriu kalkių skiediniu. Atidengto mūro fragmentų viršus fiksuotas nuo Ha 115,38 iki 114,35 m aukštyje. Apie 0,9 m į Š nuo pastato P sienos fiksuoti moliu rišti mūro fragmentai buvo jo viduje ir gali būti priskiriami čia stovėjusiai mūrinei krosniai. Pats pastatas buvo orientuotas V-R kryptimi. Š ir P sienų dalys bei R siena buvo suardyta statant dabar sklype esantį namą Nr. 15. Atidengtas mūras, matyt, buvo kažkokio rūmų XVII-XVIII a. pagalbinių patalpų (virtuvės?), pamatai.

Fiksuotos tranšėjos R sienelės pjūvio startigrafija (žr. brėž. Nr. 2; nuotr. Nr. 7 – 26). Fiksuotos atkarpos ilgis 11,4 m. Pjūvis žymėtas metrais nuo 4 iki 15, Š – P kryptimi. Žemės paviršius fiksuotas Ha. 115,57 – 115,35 m aukštyje. Įžemis siektas Ha 113,45 – 113,70 m aukštyje.

Nuo kasto žemės paviršiaus, 4 – 8 metruose, buvo fiksuotas pilkos žemės su pavienėmis smulkiomis griuvenomis horizontas (**H1**), kurio storis fiksuotos atkarpos pradžioje siekia iki 40 cm, tačiau pjūvyje ji siaurėja ir ties 8 metro pabaiga visiškai išnyksta. Po juo 4 – 7 metruose fiksuotas rudos spalvos smėlio su moliu ir smulkiomis griuvenomis horizontas (**H2**). Šio horizonto storis nuo 18 iki 39 cm, o ilgis apie 316 cm. Giliau, 4 – 7 metruose fiksuotas tamsiai pilkos žemės ir stambių raudonos spalvos plytų, griuvenų horizontas (**H3**), kurio ilgis pjūvyje apie 320 cm, o storis – 12 – 50 cm. Matyt šiame horizonte esančios griuvenos, tai tranšėjoje fiksuot mūro nugriovimo fragmentai. Po juo fiksuotas tamsiai rudos spalvos smėlio su kalkių skiediniu horizontas (**H4**), kurio ilgis apie 200 cm, o storis iki 78 cm. Toliau, 6 metre, po H3 fiksuotas iš vidutiniškai 6,8x14,5x26 cm dydžio plytų mūryto mūro fragmentas (**H7; Mūras Nr. 1**). Siekiant išsiaikštinti šio mūro aukštį, buvo kastas apie 60 cm pločio pagilinimas. Čia, pjūvyje, po H4 fiksuotas tamsiai rudos spalvos smėlio horizontas (**H5**), kurio storis 21 cm. Po juo fiksuotas permaišytos tamsiai pilkos žemės su

smėliu ir moliu horizontas (H6), kuriame buvo aptikta pavienių gyvulių kaulų. Giliau, apie Ha 113,45 buvo fiksuotas įžemis – šviesiai rudos spalvos smėlis. Toliau, 7 – 9 metruose, apie Ha 115,20 – 115,48 m aukštyje nuo kasto paviršiaus, buvo fiksuotas įkasimas (H9). Jį sudarė pilkos spalvos žemė, akmenukai, smulkios ir stambios statybinė griuvenos, kurio matyt priklauso fiksuotam mūriui. Šio įkasimo dubės forma netaisyklinga. Viršuje jos plotis apie 207 cm. Duobės kontūras 7 metre nuožulniai leidžiasi iki kastos tranšėjos dugno, tuomet beveik stačiai kyla apie 40 cm ir apie 90° kampu pasisuka P kryptimi ir tęsiasi apie 85 cm vėl pasisuka 90° kampu į viršų ir tęsiasi apie 96 cm. Po šiuo supiltinio pobūdžio horizontu iki kastos tranšėjos dugno tęsiasi šviesiai rudos spalvos smėlio horizontas (H8). Toliau, 9 – 10 metuose, nuo kasto žemės paviršiaus fiksuotas juodos spalvos žemės horizontas (H10), kurio ilgis apie 119 cm, o storis apie 17 cm. Po juo fiksuotas pilkos žemės su rusvos spalvos smėlio tarpais, horizontas (H12), kuris pjūvyje tęsiasi apie 121 cm, o jo storis iki 22 cm. Giliau fiksuotas pilkos žemės su pavienėmis smulkiomis ir stambiomis griuvenomis horizontas (H13), po kuriuo buvo fiksuoti mūro Nr. 1 (H7) fragmentai. Pjūvyje matomo mūro fragmentų ilgis 316 cm, o storis nuo 40 iki 86 cm. Tarp H7 ir H13, 9 – 10 metuose, fiksuotas šviesiai pilkos žemės su smėlio ir molio tarpais horizontas (H14), kuriame buvo pavienių gyvulių kaulų, angliukų, statybinių griuvenų ir radinių (reg. Nr. 1-78). Čia šio horizonto ilgis 103 cm, o storis iki 22 cm. Toliau, 10 – 12 metuose fiksuotas dar vienas įkasimas (H11). Šio įkasimo užpildą sudaro tamsiai pilka žemė su smulkiomis ir pavienėmis stambiomis griuvenomis, pavienėmis XX a. šiukšlėmis. Įkasimo duobės kraštai šiek tiek nuožulnūs. Duobės plotis viršuje 188 cm, o apačioje 160 cm. Po juo, ties 10 ir 11 metrų sandūra buvo fiksuotas mūras Nr. 1 (H7), o 11 – 12 metuose tarp H11 ir H7 įsiterpęs H14, kuris nusitęsė iki 13 pjūvio metro. Storiausioje vietoje H14 siekia 53 cm. Toliau 12 – 15 metuose nuo kasto žemės paviršiaus fiksuotas šviesiai pilkos žemės su smėlio tarpais bei pavienėmis smulkiomis griuvenomis horizontas (H12). Jo ilgis pjūvyje 296 cm, o storis 20 – 38 cm. Giliau buvo pilkos žemės su pavienėmis smulkiomis ir stambiomis griuvenomis horizontas (H13), kurio storis iki 38 cm, o jo ilgis fiksuotos kraštinės pjūvyje siekia 320 cm. Po juo, 13 – 14 metuose fiksuoti mūro Nr. 1 fragmentai. Fiksuotų fragmentų ilgis pjūvyje nuo 90 iki 98 cm, o aukštis 152 cm. Dešiniajame mūro krašte, apie 28 cm į apačią nuo mūro viršaus buvo fiksuota mūro banketė, kurios storis 17 cm, o ilgis 15 cm. Iš abiejų mūro pusių, po H3 buvo fiksuotas H14. 14 – 15 metuose šis šio horizonto storis apie 23 cm, o ilgis 100 cm. Po juo fiksuotas tamsiai pilkos spalvos žemės su pavieniais angliukais ir degėsių tarpais horizontas (H15), kuriame aptikta gyvulių kaulų 12 – 13 metuose šio horizonto ilgis apie 120 cm, storis iki 20 cm, o 14 – 15 metuose jo ilgis siekia 97 cm, o storis 20 – 25 cm. Giliau fiksuotas H4, kurio storis 12 – 13 metuose iki 42 cm, o ilgis 80 cm. Tuo tarpu 14 – 15 metuose H4 ilgis apie 87 cm, o storis siekia iki 57 cm. Po minėtu kultūrinio sluoksnio

horizontu fiksuotas pilkos žemės su pavieniai angliukais ir smulkiomis griuvenomis horizontas (H17), kurio storis 12 – 13 metruose siekia nuo 12 iki 20 cm, 14 – 15 metruose jis išplatėja iki 39 cm. Po juo fiksuotas šviesiai rudos spalvos smėlio horizontas (H18). Jo storis 12 – 13 metruose siekia apie 30 cm, o 14 – 15 metruose susiaurėja iki 9 cm. Po juo, apie H 113,70 m aukštyje buvo fiksuotas įžemis – šviesiai rudos spalvos žemė.

Radiniai. Archeologijos žvalgymų metu, kastos tranšėjos Nr. 2 fiksuotame kultūrinio sluoksnio horizonte H14 buvo buitinės keramikos šukių bei plokštinių koklių fragmentų.

Chronologija. Kultūrinis sluoksnis apima XVII – XX a. laikotarpius. Viršutiniai kultūrinio sluoksnio horizontai smarkiai apardyti XIX – XX a. įvairių žemės kasimo darbų metu. Kiek geriau išlikę kultūrinio sluoksnio horizontai fiksuoti nuo 12 fiksuotos tranšėjos atkarpos metro, apie H_a 114,00 m aukštyje. Čia fiksuoti H14, H115, H16 susiformavo, matyt, jau po to kai buvo nugriautas pastatas, kurio pamatų fragmentai buvo fiksuoti kasant tranšėją, t. y., jie datuojami XIX a. Tuo metu krašte politinė situacija buvo labai sudėtinga. Dėl to labai smarkiai nukentėjo daugelis dvarų, rūmų bei kulto paminklų. Kaip rašė XIX a. istorikas A. H. Kirkoras, iš rūmų tempė visi ir viską ką tik galėjo. Labai didelius nuostolius atnešė 1812 m. karas. Tada prancūzų armija rūmų patalpas naudojo ligoninės tikslams. Pjūvyje fiksuotas H18 – tai, matyt, pirminis žemės paviršius, to meto, kaip buvo pastatytas fiksuotas mūras, o H6 ir H17 susiformavo jau po mūro pastatymo, t. y., jis lai būti datuojamas XVII – XVIII a.

Tranšėja Nr. 3

(žr. brėž. Nr. 1; nuotr. Nr. 39 – 42)

Tranšėja Nr. 3 buvo kasta palei namo R sieną. Jos ilgis – 28 m, plotis nuo 1 iki 4,5 m, įsigilinta iki 2,8 m. gylio.

Kastos tranšėjos vietoje buvo stebėtas vien tik permaišytas, supiltinio pobūdžio kultūrinis sluoksnis, kurį sudarė smėlis, pilkos spalvos žemė, smulkios ir pavienės stambios griuvenos. Vertingas kultūrinio sluoksnio horizontas ir įžemis pasiekti nebuvo. Archeologinių radinių neaptikta.

Tranšėja Nr. 4

(žr. brėž. Nr. 1, 5; nuotr. Nr. 43 – 55)

Tranšėja Nr. 4 kasta priešais namo rytinį fasadą esančiame kieme (žr. nuotr. Nr. 43 – 55). Tranšėja orientuota R – V kryptimi palei teritorijoje esančią mūrinę tvorą. Tranšėjos ilgis – 27 m,

plotis iki 2 m, įsiglinta iki 1,8 m gylio.

Stratigrafija. Fiksuotas tranšėjos Š pjūvis. Žymėta skaičiais nuo 1 iki 27, R – V kryptimi. Kadangi žemės paviršius šioje vietoje nėra lygu, o prieš kasant tranšėją jis dar buvo apardytas, todėl labai svyruoja jo aukščių altitudės nuo Ha 117,96 iki 116,86 m aukščio. Kasant šią tranšėją išžemis pasiektas nebuvo.

1 – 7 metruose nuo kasto žemės paviršiaus buvo fiksuotas gelsvos spalvos smėlio su smulkiomis bei pavienėmis stambiomis griuvenomis sluoksnis (**H1**), kurio storis nuo 38 cm fiksuotos pjūvio pradžioje išplatėja iki 60 cm 2 – 3 metrų sandūroje ir vėl susiaurėja iki 20 cm 7 metro gale. Po juo, 1 – 2 metruose fiksuotas iš vidutiniškai 6,8x14,5x26 dydžio plytų mūryto mūro fragmentas (**H2; mūras Nr. 2**). Jo dydis pjūvyje 160x73 cm. Vėliau tranšėjai nežymiai pasisukus PR kryptimi, pjūvyje mūro liekanų nebuvo matyti. Jos visu paviršiumi buvo atkastos vėliau (žr. nuotr. Nr. 56 – 67). Mūras buvo rištas kalkių skiediniu ir mūrytas iš tokių pačių rausvų-rusvų plytų (dydžiai: 26x27x14,5-15x6x9) kaip ir tranšėjoje Nr. 2 rastas mūras Nr. 1. Jo liekanos fiksuotos Ha 117,30 – 116,73 aukštyje. Fiksuoto fragmento Š kraštinės ilgis – 8,51 m, R – 2,03 m, P – 12,02 m ir V – 1,23 m. Atidengtas mūras – tai rūmų teritoriją iš Š pusės juosusios XVII a. pab. - XVIII a. tvoros dalis. Ši tvora buvo apardyta statant dabartinius sklypo pastatus.

Toliau, 2 – 5 metruose, po H 1 ir H2 fiksuotas pilkos žemės horizontas (**H5**), kuriame buvo rusvo smėlio intarpų bei pavienių smulkių ir stambių griuvenų. Šis horizontas yra permaišytas, supiltinio pobūdžio. Jis fiksuotas iki pat kastos tranšėjos dugno, tik 2 – 3 metruose, virš tranšėjos dugno įsiterpia apie iki 30 cm storio ir 117 cm ilgio, H4. Toliau, 4 – 5 metruose, tarp H1 ir H5, tamsiai pilkos žemės horizontas (**H6**), kuris vizualiai išsiskiria į du horizontus. Viršutinėje dalyje šiame horizonte yra gelsvo smėlio intarpų bei pavienių smulkių griuvenų ir gyvulių kaulų (**H6a**). Jo ilgis 181cm, o storis iki 14 cm. Po juo fiksuotas **H6b** – tamsiai pilkos žemės horizontas su rudos spalvos smėlio ir molio tarpais bei pavienėmis smulkiomis griuvenomis ir gyvulių kaulais. Šio horizonto storis 18 – 25 cm, o ilgis 309 m. 5 – 7 metruose tarp H1 ir H6 fiksuotas XX a. asfaltuoto grindinio fragmentas (**H7**), kurio storis iki 17 cm, o ilgis 165cm. Po juo fiksuotas smėlio ir skaldo horizontas (**H8**). Jo storis 17 – 20 cm, o ilgis 239 cm. Giliau, 5 – 7 metruose buvo fiksuotas iš lauko akmenų grįsto grindinio fragmentas (**H9**). Grindinys grįstas ant pilkos spalvos žemės ir gelsvos spalvos smėlio pagrindo, iš 24 – 30 cm skersmens akmenų. Matyt, tai XIX a. pabaigos – XX a. pradžios grindinio fragmentai. Šio horizonto storis 6 metro pradžioje yra 64 cm, o 7 metro gale susiaurėja iki 18 cm. Po juo 6 – 7 metruose fiksuotas šviesaus smėlio intarpas (**H10**), kurio storis nuo 5 iki 30 cm. Giliau, 5 – 7 metruose fiksuotas šviesiai rudas smėlis su smulkiomis bei stambiomis griuvenomis. Toliau, nuo 8 iki 11 metro fiksuotoje kraštinėje buvo nuslinkęs šlaitas, tačiau akivaizdžiai matėsi, jog jo struktūrą sudaryta iš stambių griuvenų, kurių pagrindas – XX a.

asfaltuoto grindinio fragmentai.

Toliau, 12 – 15 metruose, nuo kasto žemės paviršiaus fiksuotas XX a. asfaltuotas grindinys (H7), kurio storis apie 15 cm, o pjūvyje jis tęsiasi apie 327 cm. Po juo fiksuotas skaldos ir smėlio horizontas (H8) – tai asfaltuoto grindinio pagrindas. Jo storis nuo 5 iki 20 cm, o tęsiasi jis lygiai po H7. Po H8, 12 – 14 metruose fiksuotas tamsiai pilkos žemės horizontas (H6), kurio storis iki 23 cm, o ilgis apie 244 cm. Po juo 12 metre fiksuotas pilkos žemės ir smėlio horizontas H9, kurio storis šioje vietoje iki 36 cm, o ilgis – 84 cm. Giliau, iki kasto gylio tęsiasi **H11**. 12 – 13 metruose, po H6 iki tranšėjos dugno fiksuotas betoninio XX a. mūro fragmentas (**H15**), kurio aukštis 74 cm, o plotis – 96 cm. Jo paskirtis – neaiški. Toliau 13 – 18 metruose, po H8, fiksuotas pilkos žemės su degėsių intarpais bei smulkiomis ir stambiomis pavienėmis griuvenomis horizontas (**H12**). Jo ilgis apie 476 cm, o storis iki 60 cm. 14 metro centrinėje dalyje, apie 12 gylyje nuo H12 buvo fiksuota sutręšusi medinė lazda, kurios storis iki 10 cm, o aukštis apie 60 cm. Po H12, 13 – 16 metruose fiksuotas rudos spalvos smėlio su moliu horizontas (**H13**), kurio storis iki 20 cm, o tęsiasi jis apie 270 cm. Giliau buvo fiksuotas šviesiai rudos spalvos smėlio horizontas (**H14**), kuris tęsiasi iki 23 metro vidurio. Jo storis storičiausioje vietoje siekia 36 cm. Toliau 15 – 17 metruose, nuo kasto paviršiaus, fiksuotas H8, kuris tęsiasi iki 19 metro pradžios. Nuo 17 metro pabaigos virš jo fiksuojamas H7, kuris tęsiasi iki 23 metro pradžios, tačiau nuo 20 metro virš jo vėl fiksuojamas H8. Šie horizontai buvo suardyti ir permaišyti statybų metu dar prieš kasant tranšėją Nr. 2. 15 – 18 metruose, tarp H8 ir H12 įsiterpia degėsių sluoksniukas (**H16**), kurio storis iki 20 cm, o tęsiasi jis apie 270 cm. 18 metro centrinėje dalyje, po H8 fiksuotas XX a. mūro fragmentas (**H17**), kuris stovi ant H14. Fiksuoto mūro fragmentų dydis 51x62 cm. Nuo 18 metro pabaigos iki 22 metro vidurio, po H7 fiksuotas permaišytas, suardytos struktūros horizontas (**H18**), kurio pagrindą sudaro skalda, smulkūs akmenukai, smėlis ir pavienės stambio griuvenos. Jo storis apie 60 cm. Po juo fiksuotas apie 8 cm storio asfalto horizontas (**H19**). Giliau, tarp H17 ir H14, įsiterpia skaldos horizontas (**H20**), kurio storis nuo 2 iki 20 cm. Toliau, 22 – 23 metre, po H7 buvo fiksuotas dar vienas XX a. mūro fragmentas (**H21**), kuris stovėjo ant H14. fiksuoto fragmento dydis 65x72 cm. Jis mūrytas iš akmenų ir cemento. Toliau, nuo 23 metro iki tranšėjos galo, nuo kasto paviršiaus buvo fiksuotas betonuotas kiemo grindinys (**H22**). Jos storis iki 23 cm. Ties 25 ir 26 metrų sandūra, apie 45 cm ilgio atkarpoje šis betoninis pagrindas nuardytas. Po H22 buvo fiksuotas apie 13 cm storio tamsiai pilkos žemės su degėsių horizontas (**H23**). Giliau, iki kasto tranšėjos gylio tęsiasi rudos spalvos smėlio su pavienėmis smulkiomis griuvenomis horizontas (**H24**).

Radiniai. Archeologijos žvalgymų metu archeologinių radinių neaptikta.

Chronologija. Fiksuoto pjūvio kultūrinio sluoksnio chronologija apima XVIII – XX a. laikotarpius. Kultūrinis sluoksnis smarkiais suardytas XX a. įvairių statybų darbų metu. Pjūvio

pradžioje fiksuotas mūras H2, matyt, yra rūmų teritoriją juosusios tvoros fragmentas. Tvora galėjo būti pastatyta XVIII a. Fiksuotas H9 – iš lauko akmenų grįstas grindinio fragmentas datuotinas XIX a. pabaiga – XX a. pradžia. Kiti, pjūvyje fiksuoti kultūrinio sluoksnio horizontai sunkiai datuojami, kadangi yra smarkiai suardyti, o taip pat juose neaptikta jokios datuojančios medžiagos.

Tranšėja Nr. 5

(žr. brėž. Nr. 1; nuotr. Nr. 68 – 73)

Tranšėja Nr. 5 kasta priešais namo rytinį fasadą esančiame kieme, tarp kieme stovinčio bokšto ir ūkinės paskirties pastato. Ji orientuota Š – P kryptimi. Tranšėjos ilgis – 23 m, plotis iki 1,5 m, įsigilinta iki 1,5 m gylio.

Nuo kastos žemės paviršiaus tranšėjoje fiksuotas apie 9 – 37 cm storio permaišytas smėlio, tamsiai pilkos žemės ir stambių bei smulkių griuvenų horizontas (H1), po kuriuo, iki kasto tranšėjos gylio, buvo fiksuotas rudo smėlio sluoksnis (H2). Archeologijos žvalgymų metu vertingas kultūrinis sluoksnis ir įžemis pasiektas nebuvo. Archeologinių radinių kasant tranšėją Nr. 5 aptikta nebuvo.

Tranšėja Nr. 6

(žr. brėž. Nr. 1; nuotr. Nr. 74)

Tranšėja Nr. 6 kasta priešais namo rytinį fasadą esančiame kieme, nuo tranšėjos Nr. 5 pradžios, R – V kryptimi. Ši tranšėja lygiagreti tranšėjai Nr. 4. Nuo pastarosios ji kasta apie 5 m atstumu į pietus. Tranšėjos ilgis – 11 m, plotis 1 m, įsigilinta iki 1,2 m.

Apie 28 cm nuo kasto žemės paviršiaus buvo fiksuotas smėlio su akmenimis bei statybinėmis griuvenomis horizontas (H1). Giliau buvo iki 12 cm storio pilkos žemės horizontas žemė (H2). Giliau, iki kastos tranšėjos gylio, buvo fiksuotas rudo smėlio su pavienėmis smulkiomis griuvenomis horizontas, kurio apatinėje dalyje, vietomis buvo molio intarpų (H3). Kasant šią tranšėją įžemis ir vertingas kultūrinio sluoksnio horizontas pasiektas nebuvo. Radinių neaptikta.

Tranšėja Nr. 7

(žr. brėž. Nr. 1; nuotr. Nr. 75 – 77)

Tranšėja Nr. 7 kasta priešais namo pietinį fasadą. Nuo namo PV kampo ji buvo kasta apie 12 m atstumu, o nuo namo PR fasado – apie 15 m atstumu. Tranšėjos ilgis – 30 m, plotis iki 3 m, įsigilinta iki 2,4 m gylio.

Nuo kasto žemės paviršiaus tranšėjoje buvo fiksuotas apie 12 cm storio smėlio su akmenimis bei statybinėmis griuvenomis horizontas (**H1**). Po juo buvo apie 6 cm storio tamsiai pilkos žemės horizontas (**H2**). Giliau fiksuotas iki 28 cm storio gelsvo smėlio horizontas (**H3**), o po juo fiksuotas iki 44 cm storio pilkos spalvos žemės su šviesiai rudos spalvos smėlio tarpais horizontas (**H4**). Giliau, iki kastos tranšėjos gylio fiksuotas šviesiai rudos spalvos smėlis. Vertingas archeologinis sluoksnis šioje tranšėjoje fiksuotas nebuvo. Archeologinių radinių neaptikta.

Mūras Nr. 3

(žr. brėž. Nr.1, 3; nuotr. Nr. 79 – 80)

Mūras Nr. 3 buvo fiksuotas lyginant žemės paviršių P kiemo dalyje, tarp namų L. Sapiegos g. Nr. 15 ir 13, prie pagrindinio Sapiegų rezidencijos pastato Š fasado. Priešais pastarojo pastato Š sieną atidengtas neaiškios paskirties mūro fragmentas, kuris vienu galu remiasi į minėtą pastatą. Jis mūrytas iš 30-33x15-16x7 cm dydžio plytų, rištų moliu. Atidengto mūro viršus fiksuotas Ha 117,15 – 117,23 m aukštyje. Mūras orientuotas R-V kryptimi. R jo siena yra 1,20 m ilgio ir 0,44-0,54 m pločio, Š siena – 3,40 m ilgio ir 0,20-0,66 m pločio. Aišku, kad jis buvo pagrindinio Sapiegų rezidencijos pastato dalis, vėlesnių pastato rekonstrukcijų metu užkasta. Jį galima datuoti XVII a. Architektas E. Purlys šį mūrą sieja su buvusios pastato laiptinės pamatu.

Išvados

2007 m. vykdant archeologijos žvalgymus Vilniuje, L. Sapiegos g. 15, pastato rekonstrukcijos metu buvo kasamos 7 tranšėjos inžinerinėms komunikacijoms patiesti. Bendras tranšėjų ilgis – 199 m, plotis – 0,7-4,5, gylis – iki 2,8 m.

Atlikus archeologijos žvalgymus V kiemo dalyje tirtoje R tranšėjoje nustatytas 1,90-2,20 m storio kultūrinis sluoksnis, kuris daugelyje vietų perkastas XIX-XX a. sklype vykusiu darbų metu. Surinkti XVIII-XIX a. radiniai buvo iš tranšėjoje Nr. 2 fiksuoto permaišyto šviesiai pilkos žemės su smėlio ir molio tarpais bei griuvenomis horizonto, kuris prasidėjo 0,60 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus (sluoksnio storis – 0,22 m). Pastarasis horizontas susiformavo virš XVII-XVIII a. pastato liekanų.

Archeologijos žvalgymų metu buvo surastos trijų mūrų liekanos. Mūro Nr. 1 Š ir P sienų fragmentai fiksuoti tranšėjoje Nr. 2. Žvalgymų eigoje, nukasus iki 0,80 m storio permaišytos struktūros kultūrinio sluoksnio horizontus, buvo atidengtos Š, P bei V pastato sienų išlikę dalys, R siena buvo suardyta statant dabar sklype esantį namą. Pamatai mūryti iš 26-27x14,5-15x6,5-9 cm dydžio plytų, rištų kalkių skiediniu. Apie 0,9 m į Š nuo pastato P sienos fiksuoti moliu rišti mūro fragmentai buvo jo viduje ir gali būti priskiriami čia stovėjusiai mūrinei krosniai. Pats pastatas buvo orientuotas V-R kryptimi. Tirtos sienų bei pamatų liekanos priskirtinos vienam iš pagalbinių XVII-XVIII a. Sapiegų rezidencijos teritorijoje stovėjusių pastatų.

Mūro Nr. 2 liekanos atidengtos R kiemo dalyje kastoje tranšėjoje Nr. 4, maždaug 0,70 m gylyje. Mūras buvo rištas kalkių skiediniu ir mūrytas iš tokių pačių rausvų-rusvų plytų (dydžiai: 26x27x14,5-15x6x9) kaip ir tranšėjoje Nr. 2 rastas mūras Nr. 1. Fiksuotas ilgis – 8,51-12,02 m, plotis – 1,23 m, orientuota V-R kryptimi. Atidengtas mūras – tai rūmų teritoriją iš Š pusės juosusios XVII a. pab. - XVIII a. tvoros dalis. Atrastus mūrus Nr. 1 ir Nr. 2 nuspręsta reprezentuoti, atstatant ir taip pažymint buvusių sienų kontūrus (žr. nuotr. Nr. 81-84).

Mūras Nr. 3 buvo fiksuotas prie pagrindinio Sapiegų rezidencijos pastato Š fasado (vienu galu rėmėsi į minėtą pastatą). Liekanos mūrytos iš 30-33x15-16x7 cm dydžio plytų, rištų moliu. Mūras orientuotas R-V kryptimi, statinio konstrukcija primena L formą. R jo siena yra 1,20 m ilgio ir 0,44-0,54 m pločio, Š siena – 3,40 m ilgio ir 0,20-0,66 m pločio. Architektas E. Purlys šį mūrą sieja su buvusios XVII a. pastato laiptinės pamatu.

Ateityje, sklype vykdant žemės kasimo darbus privaloma vykdyti archeologijos žvalgymus, o kasant giliau nei 0,60 m reikalingi archeologijos tyrimai.

archeologė I. Vosyliūtė

BUITINĖS KERAMIKOS LENTELĖ Nr. 1
OBJEKTAS: Vilnius – 2007 m., Sapiegos g. 15, tranšėja Nr. 2

INDO RŪŠIS	INDO DALIS	FRAGMENTŲ SK.	INVENTORINIS Nr.	PIEŠINIO Nr.	ANGOS SKERSMUO, CM	ORNAMENTAS							PIEŠINYS				GLAZŪRA			GLUDINIMAS	ANGOBAS	DAŽAI	PRIEMAIŠOS				NUOTRAUKOS Nr.	SPALVA			PASTABOS	
						BANGELĖ (ZIGZAGAS)	LINJA	IKARTĖLĖS (DUOBUTĖS)	VOLELIS	ŠTAMPAS	KOMBINUOTAS	KITAS	GYVULINIS	AUGALINIS	GEOMETRINIS	KITI	IŠORĖ	VIDUS	VIDUS IR IŠORĖ				SMĖLIS	GRANITAS	ŽĖRUTIS	ORGANIKA		VISAS LŪŽIS	LŪŽIO VIDUS	LŪŽIO IŠORĖ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
Dubuo	pakraštėlis	1	1		25																			+			85	R				
Puodas	pakraštėlis	1	2																					+				P				
Puodas	pakraštėlis	1	3																					+			85	P				
Puodas	pakraštėlis	1	4																					+			85	P				
Puodas	dugnelis	2	5																					+				P	Ru		suklijuotas	
Puodas	dugnelis	2	6																					+				P	Ru		suklijuotas	
Puodas	dugnelis	1	7																					+				Ru				
Puodas	dugnelis	1	8																					+		86		P	Ru			
Puodas	dugnelis	2	9																					+				Ru			suklijuotas	
Puodas	dugnelis	1	10																					+				P				
Puodas	dugnelis	1	11																					+				P				
Puodas	dugnelis	1	12																					+		86		P	Ru			
Puodas	dugnelis	2	13															Ru					+			86	R				suklijuotas	
Puodas	dugnelis	1	14																RuG				+				Ru					
Puodas	dugnelis	1	15																				+			86	Ru					
Puodas	dugnelis	1	16																Ru				+				P					
Lėkštė	šonelis	1	17																RuG				+			87	Ru					
Puodas	šonelis	1	18																				+			87	R					
Puodas	šonelis	1	19																				+				B					Kelcų keramika
Puodas	šonelis	1	20																Ru				+				Ru					vieno puodo fragmentai
Puodas	šonelis	1	21																Ru				+				Ru					
Puodas	šonelis	1	22																Ru				+				Ru					
Puodas	šonelis	1	23																Ru				+				P					
Puodas	šonelis	1	24																Ru				+				R					vieno puodo fragmentai
Puodas	šonelis	1	25																Ru				+				R					

Spalva: P – pilka; R – rausva; Ru – rusva; G – gelsva; Ž – žalia; M – mėlyna; B – balta; V – violetinė

BUITINĖS KERAMIKOS LENTELĖ Nr. 2
OBJEKTAS: Vilnius – 2007 m., Sapiegos g. 15, tranšėja Nr. 2

INDO RŪŠIS	INDO DALIS	FRAGMENTŲ SK.	INVENTORINIS Nr.	PIEŠINIO Nr.	ANGOS SKERSMUO, CM	ORNAMENTAS							PIEŠINYS				GLAZŪRA			GLUDINIMAS	ANGOBAS	DAŽAI	PRIEMAIŠOS				NUOTRAUKOS Nr.	SPALVA			PASTABOS
						BANGELĖ (ZIGZAGAS)	LINIJĄ	ĮKARTELĖS (DUOBUTĖS)	VOLELIS	ŠTAMPAS	KOMBINUOTAS	KITAS	GYVULINIS	AUGALINIS	GEOMETRINIS	KITI	IŠORĖ	VIDUS	VIDUS IR IŠORĖ				SMĖLIS	GRANTAS	ŽĖRUTIS	ORGANIKA		VISAS LŪŽIS	LŪŽIO VIDUS	LŪŽIO IŠORĖ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
Puodas	šonelis	1	26														Ru						+					R			vieno puodo fragmentai
Puodas	šonelis	1	27														Ru						+				R				
Puodas	šonelis	1	28														Ru						+				R				
Puodas	šonelis	1	29														Ž						+				R				
Puodas	šonelis	1	30																				+					P	Ru		
Puodas	šonelis	1	31																					+				P	Ru		
Puodas	šonelis	1	32																					+				P	Ru		
Puodas	šonelis	1	33																					+				P	Ru		
Puodas	šonelis	1	34																					+				P	Ru		
Puodas	šonelis	1	35																					+				P	Ru		
Puodas	šonelis	1	36																					+			Ru				
Puodas	šonelis	1	37																					+			P				
Puodas	šonelis	1	38																					+			P				
Puodas	šonelis	1	39																					+				Ru	P		
Puodas	šonelis	1	40																				+				P				
Puodas	šonelis	1	41																				+					Ru	P		
Puodas	šonelis	1	42																				+					Ru	P		
Puodas	šonelis	2	43																					+				P	R		

Spalva: P – pilka; R – rausva; Ru – rusva; G – gelsva; Ž – žalia; M – mėlyna; B – balta; V - violetinė

Radinių sąrašas

Tranšėja Nr. 2. Permaišytos šviesiai pilkos žemės su smėlio ir molio intarpais bei griuvenomis horizontas (H14)

Reg. Nr. 44. Koklio, plokštinio, apatinės dalies fragmentas. Kvadrato formos. Glazūruotas šviesiai žalia glazūra, ornamentas – herbiniis, be atkraščio. Plokštės storis – 0,6 cm. Molio masė – rausvos spalvos. XVIII – XIX a.

Reg. Nr. 44. Koklio, karnizinio, fragmentas. Stačiakampio formos. Glazūruotas žalia glazūra, be ornamento, plokštės paviršius lygus, be atkraščio. Plokštės storis – 0,6 cm. Molio masė – rusvos spalvos. XIX – XX a.

Reg. Nr. 45-53. Koklių, plokštinių, kampų fragmentai. Glazūruoti žalia glazūra, be ornamento, plokštės paviršius lygus, be atkraščio. Plokščių storis – 0,6-0,7 cm. Molio masė – rusvos spalvos. XIX – XX a. Vienos rūšies kokliai.

Reg. Nr. 54. Koklio, plokštinio, kampo fragmentas (suklijuotas iš 2 dalių). Glazūruotas balta glazūra, be ornamento, plokštės paviršius lygus, be atkraščio. Plokštės storis – 0,9 cm. Molio masė – rausvos spalvos. XIX – XX a. Kartu su reg. Nr. 55 sudarė vieną dirbinį.

Reg. Nr. 55. Koklio, plokštinio, fragmentas. Glazūruotas balta glazūra, be ornamento, plokštės paviršius lygus, be atkraščio. Plokštės storis – 0,7 cm. Molio masė – rausvos spalvos. XIX – XX a. Kartu su reg. Nr. 54 sudarė vieną dirbinį.

Reg. Nr. 56-57. Koklių, plokštinių, fragmentai. Glazūruoti balta glazūra, be ornamento, plokštės paviršius lygus, be atkraščio. Plokštės storis – 0,6-1 cm. Molio masė – rausvos spalvos. XIX – XX a. Vieno dirbinio fragmentai.

Reg. Nr. 58. Koklio, plokštinio, kampo fragmentas. Glazūruotas balta glazūra, su neaiškiu ornamentu, be atkraščio. Plokštės storis – 0,7 cm. Molio masė – rausvos spalvos. XIX – XX a.

Reg. Nr. 59. Koklio, plokštinio, fragmentas. Glazūruotas balta glazūra, be ornamento, su piešiniu (mėlynos spalvos, motyvas neaiškus), plokštės paviršius lygus, be atkraščio. Plokštės storis – 0,8 cm. Molio masė – rausvos spalvos. XIX – XX a.

Reg. Nr. 60. Koklio, plokštinio, fragmentas. Dalis glazūruota žalia glazūra, be ornamento, plokštės paviršius lygus, be atkraščio. Plokštės storis – 1 cm. Molio masė – rusvos spalvos. XIX – XX a.

Reg. Nr. 61. Koklio, plokštinio, fragmentas. Glazūruotas (spalva neaiški). Plokštės storis – 0,7 cm. Molio masė – pilkos spalvos. XIX – XX a.

Reg. Nr. 62-65. Koklių, plokštinių, kampų fragmentai. Glazūruoti žalia glazūra, be ornamento, plokštės paviršius lygus, be atkraščio. Plokščių storis – 0,6-0,7 cm. Molio masė – rusvos spalvos.

XIX – XX a. Vienos rūšies kokliai (kaip ir reg. Nr. 45-53).

Reg. Nr. 66-68. Koklių, plokštinių, kaklų fragmentai. Neglazūruoti. Molio masė – rusvos spalvos. XIX – XX a.

Reg. Nr. 69. Butelio, stiklinio, viršaus (kaklelio) fragmentas. Stiklas šviesiai žalios spalvos, pasidengęs sidabro patina. Kaklelio angos skersmuo – 1,9 cm, kaklelio ilgis – 9,5 cm. XIX a. (?)

Reg. Nr. 70. Butelio, stiklinio, viršaus (kaklelio) fragmentas. Stiklas šviesiai žalios spalvos, pasidengęs sidabro patina. Kaklelio angos skersmuo – 1,7 cm, kaklelio ilgis – 10 cm. XIX a. (?)

Reg. Nr. 71. Butelio, stiklinio, viršaus (kaklelio apačios) fragmentas. Stiklas žalios spalvos, patinuotas. Kaklelio angos skersmuo – 2 cm. Aptaškytas baltais dažais. XIX a. (?)

Reg. Nr. 72. Butelio, stiklinio, viršaus (kaklelio) fragmentas. Stiklas šviesiai žalios spalvos, pasidengęs sidabro patina. Kaklelio angos skersmuo – 1,9 cm.

Reg. Nr. 73. Buteliuko, stiklinio, viršaus (kaklelio) fragmentas. Stiklas žalios spalvos, nepatinavęs. Kaklelio angos skersmuo – 0,4 cm, kaklelio ilgis – 7,5 cm. XX a.

Reg. Nr. 74. Buteliuko, stiklinio, viršaus (kaklelio) fragmentas. Stiklas rudos spalvos, nepatinavęs. Kaklelio angos skersmuo – 0,9 cm, kaklelio ilgis – 5,3 cm. XIX a. pab. – XX a.

Reg. Nr. 75. Butelio, stiklinio, dugnelio (apvalaus) fragmentas. Stiklas – žalios spalvos, patinuotas, suskilęs. Dugnelio skersmuo – 9 cm. Dugnelis smarkiai išgaubtas į vidų, be ženklų. XIX a. (?)

Reg. Nr. 76. Butelio, stiklinio, dugnelio (apvalaus) fragmentas (suklijuotas iš dviejų dalių). Stiklas – žalios spalvos, patinuotas, suskilęs. Dugnelio skersmuo – 5,5 cm. Dugnelis šiek tiek išgaubtas į vidų, be ženklų. XIX a.

Reg. Nr. 77. Butelio, stiklinio, dugnelio (apvalaus) fragmentas. Stiklas – skaidrus, be atspalvio, nepatinuotas. Dugnelio skersmuo – 5,5 cm. Dugnelis neišgaubtas į vidų. Ženkinimas: 0 (arba 6)1
ΣΓΑ 033. XX a.

Reg. Nr. 78. Moneta. TSRS, 1961 m. Nominalas – 3 kapeikos.

Nuotraukų sąrašas

1. Š fasadas prie darbų pradžia. Vaizdas iš R pusės
2. Š fasadas prieš darbų pradžia. Vaizdas iš ŠV pusės
3. Tranšėja Nr. 1. Vaizdas iš V pusės
4. Tranšėja Nr. 1. Vaizdas iš V pusės
5. Tranšėja Nr. 1. Kolektooriaus Nr. 1 vaizdas iš R pusės
6. Tranšėjos Nr. 1 Š pjūvis
7. V pastato fasadas. Tranšėjos Nr. 2 vaizdas iš P pusės
8. Tranšėja Nr. 2. Kolektooriaus Nr. 2 vaizdas iš P pusės
9. Kolektooriaus Nr. 2 vaizdas iš P pusės
10. Kolektooriaus Nr. 2 vaizdas iš V pusės
11. Tranšėja Nr. 2 ir joje fiksuotos mūro Nr. 1 liekanos. Vaizdas iš P pusės
12. Tranšėjos Nr. 2 R pjūvis (2 m)
13. Tranšėjos Nr. 2 3-iame metre fiksuotos mūro Nr. 1 liekanos. Vaizdas iš viršaus
14. Tranšėjos Nr. 2 R pjūvis (4 m)
15. Tranšėjos Nr. 2 4-5 metre fiksuotos mūro Nr. 1 griuvenos. Vaizdas iš viršaus
16. Tranšėjos Nr. 2 R pjūvis (5-6 m)
17. Tranšėjos Nr. 2 R pjūvis virš mūro Nr. 1 liekanų (7-8 m)
18. Tranšėjos Nr. 2 R pjūvis virš mūro Nr. 1 liekanų (8-9 m)
19. Tranšėjos Nr. 2 ir jos 6-7 m fiksuotos mūro Nr. 1 liekanos. Vaizdas iš viršaus
20. Tranšėjos Nr. 2 ir jos 8-9 m fiksuotos mūro Nr. 1 liekanos. Vaizdas iš viršaus
21. Tranšėjoje Nr. 2 fiksuotos mūro Nr. 1 liekanos. Vaizdas iš P pusės
22. Tranšėjos Nr. 2 R pjūvis (9 m)
23. Tranšėjos Nr. 2 R pjūvis (10 m)
24. Tranšėja Nr. 2 ir jos 10-11 m fiksuotos mūro Nr. 1 liekanos. Vaizdas iš viršaus
25. Tranšėjoje Nr. 2 fiksuotos mūro Nr. 1 liekanos. Vaizdas iš P pusės
26. Tranšėjos Nr. 2 R pjūvis (11 m)
27. P mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš PV pusės
28. P mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš V pusės
29. P mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš V pusės
30. P ir V mūro Nr. 1 dalys. Vaizdas iš P pusės
31. P ir V mūro Nr. 1 dalys. Vaizdas iš Š pusės
32. V mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš PV pusės

33. V mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš P pusės
34. V mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš Š pusės
35. V mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš PV pusės
36. Š mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš V pusės
37. Š mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš P pusės
38. Š mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš P pusės
39. R pastato fasadas. Tranšėjos Nr. 3 vaizdas iš PR pusės
40. Tranšėjos Nr. 3 vaizdas iš PR pusės
41. Tranšėjos Nr. 3 R pjūvis ir kolektorius Nr. 3
42. Tranšėjos Nr. 3 R pjūvis ir kolektorius Nr. 3
43. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (1-2 m)
44. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (3-4 m)
45. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (5-6 m)
46. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (7-8 m)
47. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (9-11 m)
48. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (12-13 m)
49. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (14-15 m)
50. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (16-17 m)
51. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (18-19 m)
52. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (20-21 m)
53. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (22-23 m)
54. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (24-25 m)
55. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis (26-27 m)
56. Mūro Nr. 2 liekanos. Vaizdas iš R pusės
57. Mūro Nr. 2 liekanos. Vaizdas iš V pusės
58. Mūro Nr. 2 liekanos (1 m)
59. Mūro Nr. 2 liekanos (2 m)
60. Mūro Nr. 2 liekanos (3m)
61. Mūro Nr. 2 liekanos (4 m)
62. Mūro Nr. 2 liekanos (5 m)
63. Mūro Nr. 2 liekanos (6 m)
64. Mūro Nr. 2 liekanos (7 m)
65. Mūro Nr. 2 liekanos (8 m)
66. Mūro Nr. 2 liekanos (9 m)

67. Mūro Nr. 2 liekanos (10 m)
68. Tranšėja Nr. 4. Vaizdas iš Š pusės
69. Tranšėjos Nr. 4 V pjūvis (6-7 m) ir kolektorius Nr. 4
70. Tranšėjos Nr. 4 V pjūvis (8-9 m)
71. Tranšėjos Nr. 4 V pjūvis (12-13 m)
72. Tranšėjos Nr. 4 V pjūvis (14-15 m)
73. Tranšėja Nr. 5. Vaizdas iš V pusės
74. Tranšėjos Nr. 5 Š pjūvis
75. Tranšėja Nr. 6. Vaizdas iš V pusės
76. Tranšėja Nr. 6. Vaizdas iš P pusės
77. Tranšėja Nr. 6. Vaizdas iš P pusės
78. Mūro Nr. 3 liekanos. Vaizdas iš ŠR pusės
79. Mūro Nr. 3 liekanos. Vaizdas iš R pusės
80. Mūro Nr. 3 liekanos. Vaizdas iš V pusės
81. Atstatytos mūro Nr. 1 liekanos
82. Atstatytos mūro Nr. 1 liekanos
83. Atstatytos mūro Nr. 2 liekanos
84. Atstatytos mūro Nr. 2 liekanos
85. Dubens (Reg. Nr. 1) ir puodų (Reg. Nr. 3-4) pakraštėlių fragmentai
86. Puodų dugnelių fragmentai (Reg. Nr. 8, 12-13, 15)
87. Lėkštės (Reg. Nr. 17) ir (Reg. Nr. 18) fragmentai
88. Herbinio koklio fragmentas (Reg. Nr. 44)
89. Plokštinių koklių fragmentai (Reg. Nr. 49, 58-59)
90. Stiklinių butelių fragmentai (Reg. Nr. 69-70, 72)

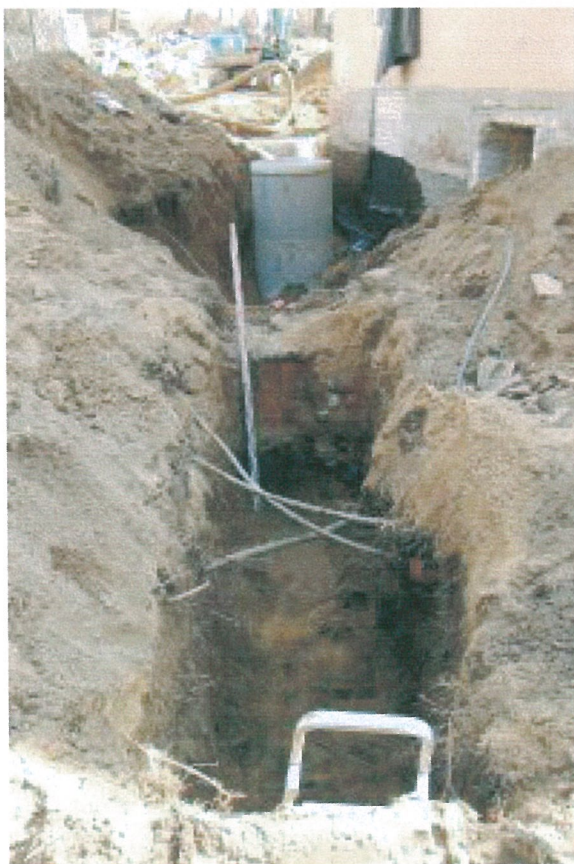
Nuotraukos

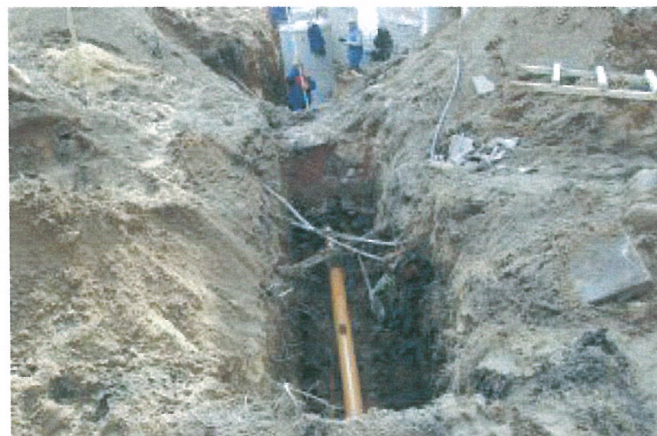
1. Š fasadas prie darbų pradžia. Vaizdas iš R pusės

2. Š fasadas prieš darbų pradžia. Vaizdas iš ŠV pusės

3. Tranšėja Nr. 1. Vaizdas iš V pusės

4. Tranšėja Nr. 1. Vaizdas iš V pusės

5. Tranšēja Nr. 1. Kolektorius Nr. 1 vaizdas iš R pusės

6. Tranšėjos Nr. 1 Š pjūvis

7. V pastato fasadas. Tranšėjos Nr. 2 vaizdas iš P pusės

8. Tranšėja Nr. 2. Kolektorius Nr. 2 vaizdas iš P pusės

9. Kolektoŗiaus Nr. 2 vaizdas iŗ P pusēs

10. Kolektoŗiaus Nr. 2 vaizdas iŗ V pusēs

11. Tranŗeŗa Nr. 2 ir joŗe fiksuoŗos mŗuro Nr. 1 liekanos.
Vaizdas iŗ P pusēs

12. Tranŗeŗos Nr. 2 R pjŗvis (4 m)

13. Tranšējos Nr. 2 5-iame metre fiksotos mūro Nr. 1 liekanos. Vaizdas iš viršaus

14. Tranšējos Nr. 2 R pjūvis (6 m)

15. Tranšējos Nr. 2 4-7 metre fiksotos mūro Nr. 1 griuvenos. Vaizdas iš viršaus

16. Tranšējos Nr. 2 R pjūvis (7-8 m)

17. Tranšējos Nr. 2 R pjūvis virš mūro Nr. 1 liekanu
(9-10 m)

18. Tranšējos Nr. 2 R pjūvis virš mūro Nr. 1 liekanu
(10-11 m)

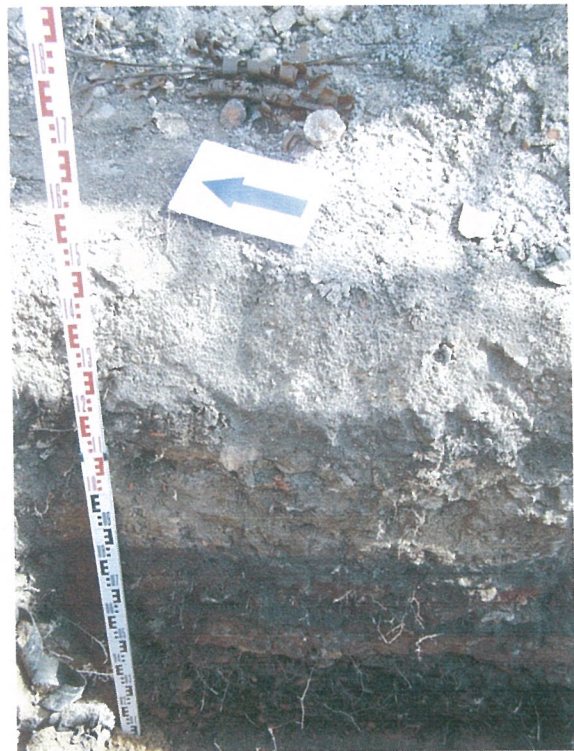
19. Tranšējos Nr. 2 ir jos 8-9 m fiksotās mūro Nr. 1 liekanas.
Vaizdas iš viršaus

20. Tranšējos Nr. 2 ir jos 10-11 m fiksotās mūro Nr. 1
liekanas. Vaizdas iš viršaus

21. Tranšējoje Nr. 2 fiksotās mūra Nr. 1 liekanas. Vaizdas iš P pusės

22. Tranšējos Nr. 2 R pjūvis (11 m)

23. Tranšējos Nr. 2 R pjūvis (12 m)

24. Tranšēja Nr. 2 ir jos 12-13 m fiksotās mūra Nr. 1 liekanas. Vaizdas iš viršaus

25. Tranšējoje Nr. 2 fiksotās mūra Nr. 1 liekanas. Vaizdas iš P pusės

26. Tranšējos Nr. 2 R pjūvis (13 m)

27. P mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš PV pusės

28. P mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš V pusės

29. P mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš V pusės

30. P ir V mūro Nr. 1 dalys. Vaizdas iš P pusės

31. P ir V mūro Nr. 1 dalys. Vaizdas iš Š pusės

32. V mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš PV pusės

33. V mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš P pusės

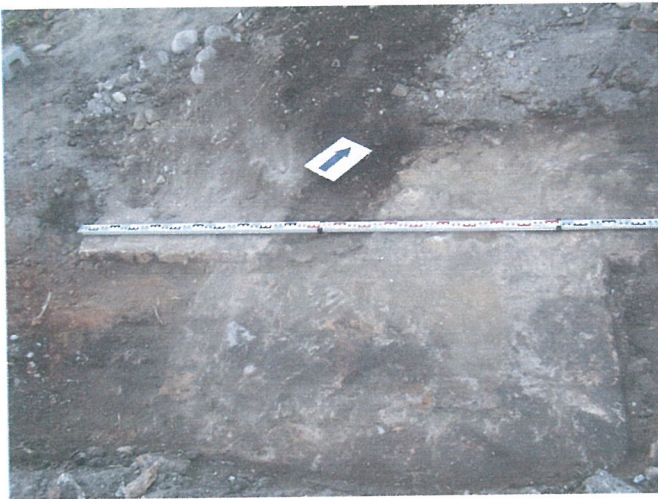
34. V mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš Š pusės

35. V mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš PV pusės

36. Š mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš V pusės

37. Š mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš P pusės

38. Š mūro Nr. 1 dalis. Vaizdas iš P pusės

39. R pastato fasadas. Tranšējos Nr. 3 vaizdas iš PR pusēs

40. Tranšējos Nr. 3 vaizdas iš PR pusēs

41. Tranšējos Nr. 3 R pjūvis ir kolektorius Nr. 3

42. Tranšējos Nr. 3 R pjūvis ir kolektorius Nr. 3

43. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (1-2 m)

44. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (3-4 m)

45. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (5-6 m)

46. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (7-8 m)

47. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (9-11 m)

48. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (12-13 m)

49. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (14-15 m)

50. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (16-17 m)

51. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (18-19 m)

52. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (20-21 m)

53. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (22-23 m)

54. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (24-25 m)

55. Tranšējos Nr. 4 Š pjūvis (26-27 m)

56. Mūro Nr. 2 liekanos. Vaizdas iš R pusės

57. Mūro Nr. 2 liekanos. Vaizdas iš V pusės

58. Mūro Nr. 2 liekanos (1 m). Vaizdas iš P pusės

59. Mūro Nr. 2 liekanos (2 m). Vaizdas iš P pusēs

60. Mūro Nr. 2 liekanos (3m). Vaizdas iš P pusēs

61. Mūro Nr. 2 liekanos (4 m). Vaizdas iš P pusēs

62. Mūro Nr. 2 liekanos (5 m). Vaizdas iš P pusēs

63. Mūro Nr. 2 liekanos (6 m). Vaizdas iš P pusēs

64. Mūro Nr. 2 liekanos (7 m). Vaizdas iš P pusēs

65. Mūro Nr. 2 liekanos (8 m). Vaizdas iš P pusės

66. Mūro Nr. 2 liekanos (9 m). Vaizdas iš P pusės

67. Mūro Nr. 2 liekanos (10 m). Vaizdas iš P pusės

68. Tranšėja Nr. 5. Vaizdas iš Š pusės

69. Tranšējos Nr. 5 V pjūvis (11-12 m) ir kolektorius Nr. 4

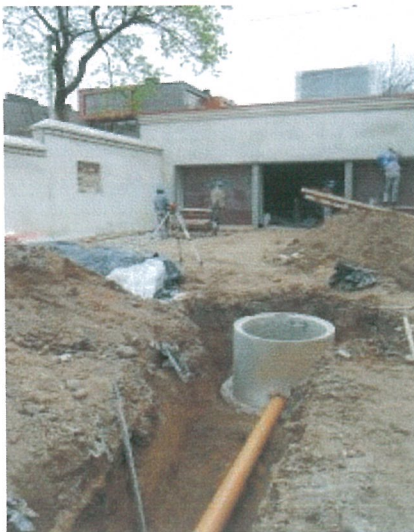
70. Tranšējos Nr. 5 V pjūvis (13-14 m)

71. Tranšējos Nr. 5 V pjūvis (17-18 m)

72. Tranšējos Nr. 5 V pjūvis (19-20 m)

73. Tranšēja Nr. 5. Vaizdas iš V pusės

74. Tranšējos Nr. 6 Š pjūvis

75. Tranšēja Nr. 7. Vaizdas iš V pusės

76. Tranšēja Nr. 7. Vaizdas iš P pusės

77. Tranšēja Nr. 7. Vaizdas iš P pusės

78. Mūro Nr. 3 liekanos. Vaizdas iš ŠR pusės

79. Mūro Nr. 3 liekanos. Vaizdas iš R pusės

80. Mūro Nr. 3 liekanos. Vaizdas iš V pusės

81. Atstatytos mūro Nr. 1 liekanos. Vaizdas iš V pusės

82. Atstatytos mūro Nr. 1 liekanos. Vaizdas iš P pusės

83. Atstatytos mūro Nr. 2 liekanos. Vaizdas iš P pusės

84. Atstatytos mūro Nr. 2 liekanos. Vaizdas iš V pusės

85. Dubens (Reg. Nr. 1) ir puodų (Reg. Nr. 3-4) pakraštėlių fragmentai

86. Puodų dugnelių fragmentai (Reg. Nr. 8, 12-13, 15)

87. Lėkštės (Reg. Nr. 17) ir puodo (Reg. Nr. 18) fragmentai

88. Herbinio koklio fragmentas (Reg. Nr. 44)

89. Plokštinių koklių fragmentai (Reg. Nr. 49, 58-59)

90. Stiklinių butelių fragmentai (Reg. Nr. 69-70, 72)

Brėžinių sąrašas

Brėžinys Nr. 1. Sapiegos g. 15 situacijos planas, M 1:500

Brėžinys Nr. 2. Sutartiniai ženklai

Brėžinys Nr. 3. Tranšėjos Nr. 2 R pjūvis, M 1:40

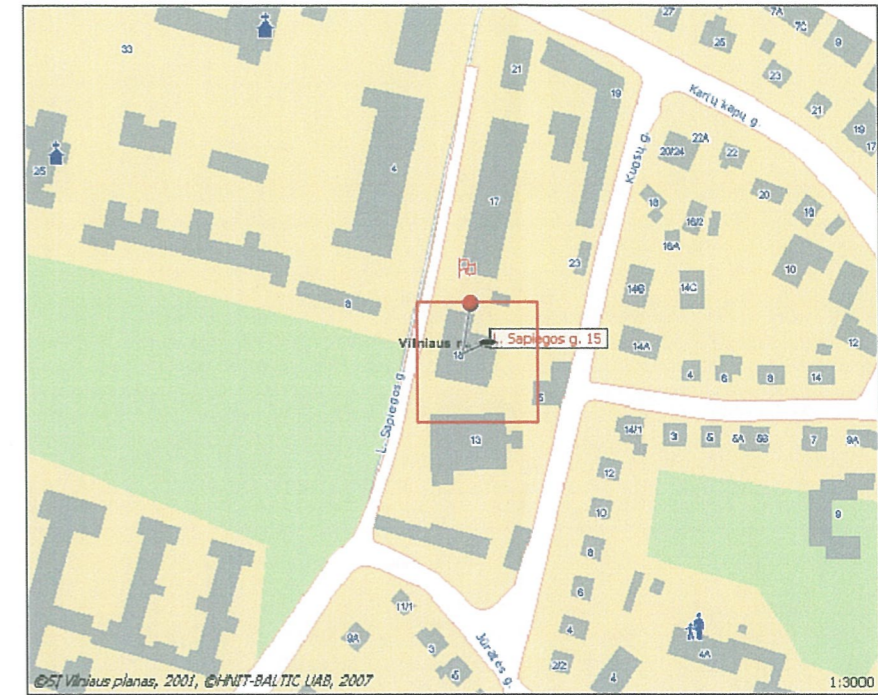
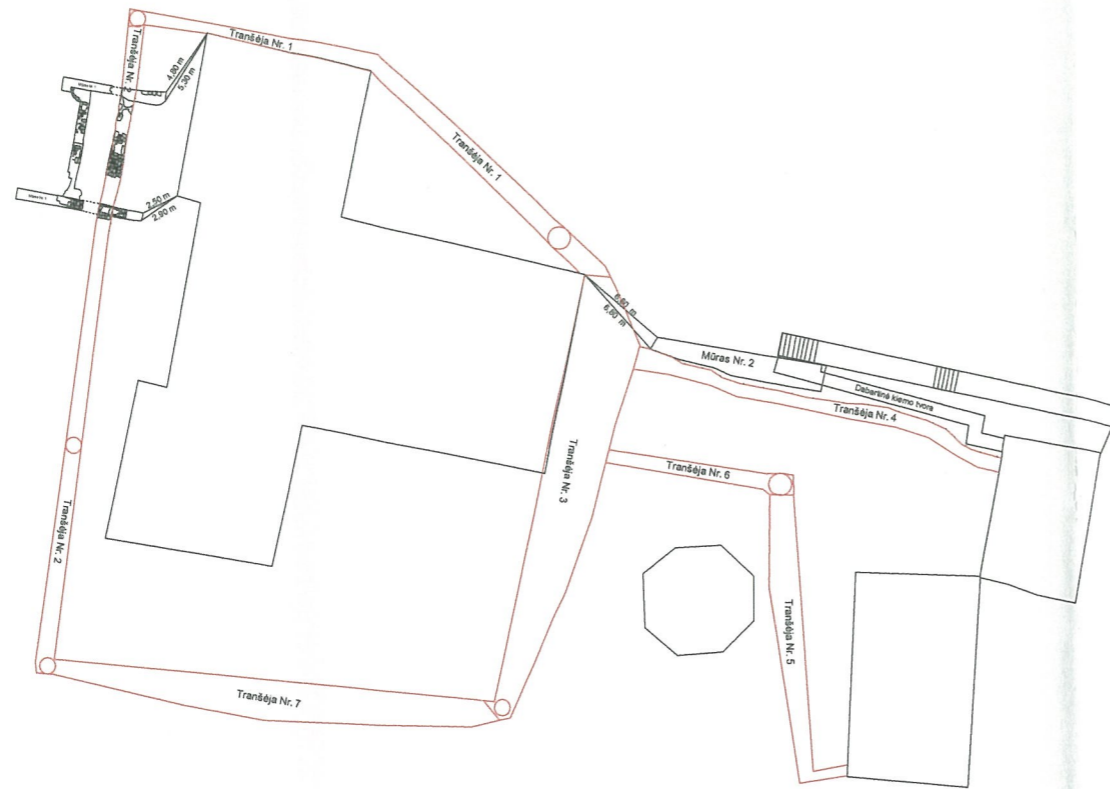
Brėžinys Nr. 4. Mūro Nr. 1 planas, M 1:40

Brėžinys Nr. 5. Tranšėjos Nr. 4 Š pjūvis, M 1:40

Brėžinys Nr. 6. Mūro Nr. 3 planas, M 1:20

Sapiegos g. 15 situacijos planas, M 1:500

L. Sapiegos g.

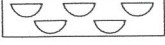

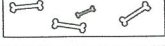

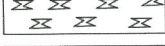
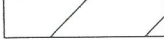
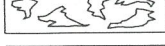
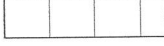
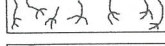
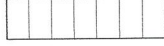

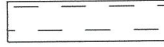

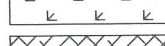
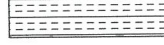

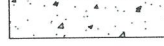

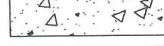

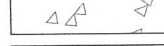
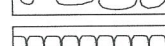
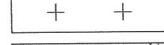
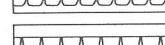
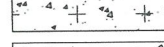
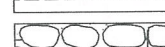

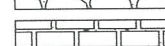

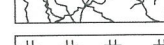
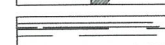
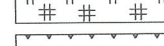

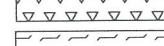
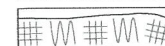
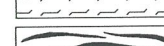

Objekto vieta žemėlapyje, M 1:2750 (www.maps.lt)

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- tranšėjos
- ▼ grafiškai fiksuotas pjūvis
- šulinio vieta

ARCHEOLOGĖ	I. VOSYLIŪTĖ		2007, Vilnius, Sapiegos g. 15	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	I. VOSYLIŪTĖ				1	6
			Situacijos planas, M 1:500	ARCHEOLOGIJOS ŽVALGYMAI		

SUTARTINIAI ŽENKLAI

	JUODA ŽEMĖ		KERAMIKA
	TAMSAI PILKA ŽEMĖ		KAULAI
	PILKA ŽEMĖ		ODA
	ŠVIESIAI PILKA ŽEMĖ		ŠIUKŠLĖS
	ŠVIESIAI RUDA ŽEMĖ		ŠAKNYS
	RUDA ŽEMĖ		MEDIENA
	TAMSAI RUDA ŽEMĖ		SUNYKUSI MEDIENA
	MOLIS		APDEGUSI MEDIENA
	PLŪKTAS MOLIS		SKIEDROS
	DEGTAS MOLIS		ASFALTAS
	SMĖLIS		BETONAS
	ŽVYRAS		PERKASIMAS
	STAMBUS ŽVYRAS		AKMENYS
	KALKĖS		AKMENŲ GRINDINYS
	KALKIŲ SKIEDINYS		TAŠYTI AKMENYS
	SMULKIOS GRIUVENOS		AKMENŲ MŪRAS
	STAMBIOS GRIUVENOS		PLYTŲ MŪRAS
	VELĖNA		MŪRAS PJŪVYJE
	PUVĖSIAI		GRUNTINIS VANDUO
	SKALDA		ĮŽEMIS
	DURPĖS		DUOBĖS KONTŪRAS
	DEGĖSIAI		FIKSUOTA KRAŠTINĖ
	ANGLIS		

ARCHEOLOGĖ	I. VOSYLIŪTĖ		2007, Vilnius, Sapiegos g. 15	STADIJA	BRĖŽINYS	BRĖŽINIŲ
BRAIŽĖ	I. VOSYLIŪTĖ				2	6
			SUTARTINIAI ŽENKLAI	ARCHEOLOGIJOS ŽVALGYMAI		